

Nytt liv i 123 år gammel

■ MOSVIK

Den 2. august gjenåpnes dørene til det gamle handelsstedet i Venneshamn i Framverran i Mosvik, 123 år etter at Ernst Karlsen åpnet landhandel på stedet.

Jon Åge Fiskum
fiskum@t-a.no / Tlf. 93 40 92 31

Det er Asbjørn Karlsen og kona Ingunn Fylkesnes, som sammen med tre tenåringsbarn, har brukt de meste av frihelger og ferier de siste tre årene til å sette i stand det gamle handelshuset. De har blant annet fått støtte fra kulturminnefondet, UNI-fondet og Mosvik kommune til restaureringen, men har selv stått for storparten av finansieringen.

Til sammen har familien brukt nærmere to millioner kroner av egne midler, pluss verdien av mye egeninnsats. Bygningen var skadet av lekkasje og råte. Byggmestrene Sissel Norum og Ellen Giskås er to av mange håndverkere, som med stor fagkunnskap om restaurering av gamle bygninger har gjenskapt landhandelen.

Mange av de gamle vinduene er restaurert. Andre er gjenskapt i gammel stil av Snekkeriet i Verdal. Selv de elektriske installasjonene er gjenskapt i gammel stil, med svarte, gammeldagse støpsel og koblingsbokser.

Museum og møtested

– Dere skal trolig ikke gjenåpne en butikk der folk kan handle melk og brød og det de ellers trenger i hverdagen?

– Nei, det blir et kombinert landhandelmuseum og møtested der folk kan komme innom og kjøpe seg en kopp kaffe og slå av en prat. Venneshamn har manglet et slikt møtested etter at butikkdriften i nybutikken ble lagt ned for tre år siden. Vi ser også for oss at skolene kan bruke stedet i undervisningsammenheng. Siden familien til daglig bor i Trondheim, med foreldre i fulle jobb, blir det bare snakk om åpningstider begrenset til helger, sommer og rundt høytider, forteller Asbjørn Karlsen.

Det gamle varelageret

Karlsen sier at bygningen som huset den opprinnelige butikken ble forlatt uten vedlikehold da nybutikken ble tatt i bruk i 1978. Handelen foregikk over disk helt til det siste. Det opprinnelige interiøret er derfor bevart.

– I praksis ble nøkkelen bare dreid om og mye av det gamle varelageret ble stående i hyller og skuffer da nybutikken ble åpnet som moderne selvbetjeningsbutikk. Blant annet er det en utrolig mengde sko av alle

slag i originalestkene, i tillegg til mye annet som helst sikkert vil vekke nostalgiske minner hos mange, fremholder Karlsen.

Det meste er gjemt, deriblant alle papirer som vedrører forretningsdriften. Som geografiprofessor ved NTNU ser Asbjørn Karlsen fram til at han om noen år kan bruke tid på å grave og forske i de gamle arkivene og papirene.

Ekte «Kalsenkjeks»

Karlsen sier at folk flest etter hvert vil kunne finne informasjon om stedet på nettstedet «kalsen.no». Domenet karlsen.no var opptatt.

– Men egentlig gjør det jo ikke noe. Her i Venneshamn ble jo Karlsen uttalt som Karlsen, med stum r.

Asbjørn Karlsen sier kaffegjester skal bys på ekte hjemmebakket «Kalsenkjeks» som var viden kjent da Thomas Talseth drev bakeri på stedet. Den siste tida har paret prøvet og feilet på kjøkkenet for å finne en kjeks som de tror ligner på originalen.

Som de fleste handelssteder langs kysten rundt århundreskiftet var det en yrende aktivitet i og rundt landhandelen til Ernst Karlsen. I de mest aktive årene omfattet virksomheten både landhandel, meieridrift, bakeri, poståpneri, dampskips-ekspedisjon, fiskemottak og ullmottak for farging hos fargemester Olaf Berg i Steinkjer. Mange av hans historier om Martin Kvennavika skriver seg også fra miljøet rundt handelsstedet.

Fjerde generasjon

Asbjørns farbror, Tormod Karlsen, som i dag bor på Straumen, har nedskrevet historien om stedet. Den forteller at landhandelen til Ernst Karlsen ble oppført sommeren og høsten 1888. Byggearbeidet ble utført av byggmester O. Røising fra Steinkjer.

Ernst Karlsen drev stedet fram til sin død i 1902. Enken Elen drev forretningen de første årene etter ektemannens bortgang. Sønnen Arne Karlsen d.e. overtok og drev forretningen fra 1918 til årsskiftet 1957/1958 da hans sønn Einar Karlsen overtok forretningen. Fra 1971 ble Einars sønn, Arne Karlsen d.y. medeier. Han sørget for bygging av ny butikk i 1978.

Arne var eneieier fra 1991 og lukket dørene i 2008, 120 år etter at oldefaren Ernst Karlsen etablerte handelsstedet. Asbjørn Karlsen er bror av Arne Karlsen og oldebarn av Ernst Karlsen.

FORDUMS PRAKT: Asbjørn Karlsen og Ingunn Fylkesnes har gjenskapt den 123 år gamle Ernsts Karlsen landhandel i Mosvik i

FAGFOLK: Byggmester Sissel Norum (t.v.), elektriker Otto Andreas Brustad fra Semi Elektro i Verdal og byggmester Ellen Giskås er tre av fagarbeiderne som har arbeidet med restaureringen av dem gamle landhandelen.